

Hírlevél 2005/7.

- **A REITOX HÁLÓZAT ÚJ MEGBÍZOTT VEZETŐJE**
- **ÚJ MAGYAR EDDRA MENEDZSER**
- **ÚJ TANULMÁNY AZ EMCDDA-TŐL A NEMZETKÖZI KÁBÍTÓSZER-ELLENES VILÁGNAP ALKALMÁBÓL**

A REITOX HÁLÓZAT ÚJ VEZETŐJE

Wolfgang Götz igazgatói kinevezését követően korábbi feladatát - vagyis a Reitox hálózat vezetését - 2005. május 1-jétől kezdődően **megbízott vezetőként Alexis Goosdeel** vette át.

A Reitox hálózat az EU tagállamaiban, Norvégiában és a tagjelölt országokban működő, kábítószer-kérdéskörre specializálódott fókuszpontokból tevődik össze, így az EMCDDA működésének gerincét adja. A 2004-2006-os munkaprogram prioritásai: a Reitox adatminőség és a jelentésbeli folyamatok javítása, összehangolása és a kibővített EU-n belüli kapacitások kiépítésének meggyorsítása. ■

ÚJ MAGYAR EDDRA MENEDZSER

Felvinczi Katalin miniszteri biztossá való kinevezése után az EDDRA menedzseri teendőket a Drog Fókuszpont prevencióért felelős munkatársa, **Nádas Eszter** vette át.

Az **EDDRA** (European Drug Demand Reduction Agency – A Kábítószer-kereslet Csökkentését Célzó Intézkedések Információs Rendszere) egy on-line adatbázis, melynek célkitűzései:

- információt szolgáltatni a döntéshozóknak és szakembereknek az Európában működő kábítószer-kereslet csökkentését célzó tevékenységekről, valamint
- megismertetni és kihangsúlyozni az értékelés szerepét és fontosságát.

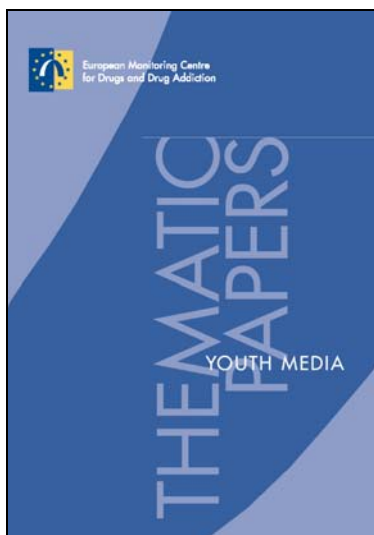
Az adatbázisban a prevenció, a kezelés, az ártalomcsökkentés és a büntető igazságszolgáltatás területén működő programok szerepelnek, számuk már meghaladja az 500-at.

Az EDDRA menedzser elsődleges feladata – a programgazdákkal együttműködve – az EDDRA kritériumoknak megfelelő programok feltöltése az adatbázisba. Ezentúl ellátja a hazai szakembereket az adatbázissal kapcsolatos információkkal, tájékoztat az európai prevenciók szintjén történő fejleményekről és népszerűsíti az értékelés fontosságát.

Az EDDRA adatbázis honlapja (angol nyelvű):
<http://eddra.emcdda.eu.int>

Az EDDRA hírlevelek magyar nyelvű változatai letölthetők a Drog Fókuszpont honlapjáról. ■

KÁBÍTÓSZERKÉP A FIATALOKNAK SZÓLÓ MAGAZINOKBAN

A Kábítószer-ellenes Világnap alkalmából az EMCDDA *Kábítószerkép a fiataloknak szóló magazinokban* címmel tanulmányt jelentetett meg a Thematic Papers sorozatában.

A magazinok kiadóinak a fiatal korosztály komoly üzleti lehetőséget jelent. Ezért az újságírók és a hirdető cégek úgy alakítják a magazin tartalmát, hogy az tükrözze az olvasók érdeklődési körét, életstílusát és divatkövetési szokásait. Ezekhez az ismeretekhez csak úgy juthatnak, ha alapos kutatómunka előzi meg a megjelenést.

A fiataloknak szóló magazinok vizsgálata (ifjúsági, zenei, életmód magazinok) segíthet abban, hogy az újonnan előkerülő kábítószer-problémákat észlelni, megfigyelni és rájuk reagálni lehessen. Ez a tanulmány a fiataloknak írott magazinokat mint információforrást kezeli új kábítószerekkel kapcsolatos trendekről, divatról. Továbbá megvizsgálja azt a lehetőséget, hogy a magazinok tartalma közvetítő szerepet tölthet-e be, mint prevenciócs csatorna.

Cikkünk az EMCDDA 2005. június 26-án kiadott Sajtóközleményének fordítása alapján készült. A kutatás angol nyelven letölthető az alábbi oldalról:
<http://www.emcdda.eu.int/?nnodeid=10233>

Újonnan kibontakozó trendek felkutatása

„Mivel a kábítószer-használat rejtett tevékenység (illegálisága miatt), késéssel jelennek meg egy adott kábítószer-használat új trendjei, a hivatalos adatgyűjtés és az eredmények közzéte.” - állapítja meg a tanulmány.

Néhány országban azonban a fiataloknak szóló médiaanyagok szerzői az elemzők és szakértők előtt fedezik fel, és kezdik el taglalni az új kábítószer-fogyasztási trendeket.

Jó példa erre az ecstasyról szóló, az 1980-as évek közepén megjelent cikkek sora, ahol először olvashattunk e kábítószer használat, zenei partikat látogató fiatalokról ifjúsági, zenei és életmód magazinokban. Ennek ellenére, az azonos témájú tudományos adatgyűjtés csak az 1990-as évek elején kezdődött el.

„A divatkövetési szokások és az életvezetési stílus ugyanolyan lényeges elemek az illegális kábítószer-használat sémájának kutatásában és megértésében, mint az általános fogyasztói magatartás kutatásában. A fiataloknak szóló magazinok a kábítószerekről és alkoholról szóló cikkeikben olyan témákat tárhatnak fel a fiatalok alkohol- és kábítószer-fogyasztási szokásairól, ami kiegészíti a hagyományos kutatási adatok alapján kialakult képet.” -füzi hozzá Wolfgang Götz, az EMCDDA igazgatója a témával kapcsolatban.

A tanulmány a nyomtatott sajtó, nagy példányszámban megjelenő, fiataloknak szóló – elsősorban társasági életet is élő és a divat után érdeklődő korosztály, 15-30 év – anyagából válogatott. A cikkek öt EU tagállamból kerültek összegyűjtésre (Görögország, Írország, Portugália, Finnország és az Egyesült Királyság), vizsgálták a kábítószerekkel kapcsolatos attitűdöket és a kábítószer-fogyasztással kapcsolatos egyéni szokásokat. Összesen 26 kiadvány, 1763 cikke került elemzésre, nemcsak szöveges, de vizuális utalásokat is összegyűjtve (például: kannabisz-leveél egy pólon).

folytatás a 3. oldalon

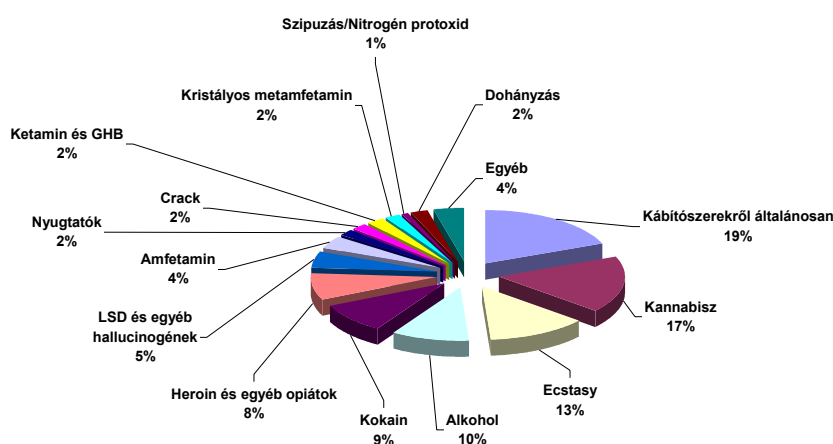
A heroin és a crack hatásának bemutatása

A tanulmány egyik fő ténymegállapítása, hogy a heroin és a crack említése szinte kivétel nélkül mindenütt negatív, hasonló kifejezésekkel és jelzőkkel élve, mint a tömegkommunikáció más formái. A fiatalok által használt egyéb kábítószerekkel kapcsolatban azonban más képet mutatnak a cikkek, a használati előnyök és kockázatok is említésre kerülnek.

Míg a pozitív kicsengésű említések a kábítószer-használat relaxációs hatásáról, megnövekedett fizikai energiáról és szórakozási, kikapcsolódási lehetőségről beszéltek, addig a negatív utalások az akut fizikai és pszichikai kockázatokra koncentráltak. A leggyakrabban említett kábítószer akut fizikai kockázatokkal kapcsolatban az ecstasy volt, míg a kannabisz a pszichikai kockázati tényezőkkel kapcsolatban jelent meg (közvetlenül az alkohol és kokain előtt).

A kábítószer említése folyamatos volt az év folyamán, de kiemelkedően több említés történt júliusban.

Az alábbi ábrán a kábítószer említésének százalékos megoszlását láthatjuk (n=1763).

A média mint prevenció eszköz

Néhány szerkesztő elmondta, hogy saját írásait ártalomcsökkentő tényezőnek tekinti, mert a cikkek információt adnak át az olvasóknak, ennek ellenére kiadványaik sokkal inkább tükrözik az olvasók érdeklődési körét, mint a szerkesztők véleményformáló szándékát.

A tanulmány megállapítja, hogy a fiataloknak szóló magazinok hasznos és olcsó információs csatornák lehetnek a kábítószer-trendek megfigyelésére és megértésére az adott olvasótáboron belül.

A cikkekben az életstílus és életvezetés összefüggése a kábítószer-fogyasztási attitűdökkel olyan képet adhat, ami a hivatalos statisztikai mutatókban nem jelenik meg. Ezért lehetnek hasznosak a kábítószer-problémával foglalkozók számára.

A tanulmányban összegyűjtött cikkek 12%-ában hivatalos statisztikai adatokra hivatkoztak, bár ritkán említették a forrást. Ebből levonható az a következtetés is, hogy a fiataloknak szóló sajtó lehetne sokkal inkább közvetítő szerepű a prevenció és tájékoztató munkában.

Wolfgang Götz összefoglalása szerint: „Habár az tisztán látható, hogy a fiataloknak szóló médiaanyag értékes betekintési lehetőséget nyújt a fiatalok életvezetési szokásaiba, a sajtó képviselői talán még nem tudják milyen mértékben befolyásolhatják a fiatalok véleményét. Behatóbb kutatásra van szükség, hogy megvizsgálhassuk ezt a problémát és megállapíthassuk, hogyan vonhatnánk be a média képviselőit a prevenció és tájékoztató folyamatba.” ■